

Handläggare
Sarah Chaara
Telefon: 08-508 24 953

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd

Underlag för budget 2021 med inriktning 2022 och 2023 för Skärholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens förslag till underlag för budget 2021 med inriktning för 2022 och 2023
2. Nämnden överlämnar förslaget till kommunstyrelsen för fortsatt beredning
3. Beslutet justeras omedelbart

Patrik Åhnberg
Stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	4
1.1 En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	5
1.2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	5
1.3 En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	5
2 Nämndens verksamhetsområde.....	6
2.1 Förskoleverksamhet.....	6
2.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid.....	8
2.3 Äldreomsorg.....	9
2.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning.....	11
2.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri.....	13
2.6 Stadsmiljöverksamhet.....	15
2.7 Ekonomiskt bistånd.....	17
2.8 Arbetsmarknadsåtgärder.....	19
2.9 Övrigt.....	20
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	23
3.1 Drift.....	23
3.2 Investeringar.....	25
3.3 Verksamhetsprojekt (Driftprojekt).....	26
4 Lokalförsörjningsplan.....	26
4.1 Inledning.....	26
4.2 Pedagogisk verksamhet.....	27
4.2.1 Nuläge 31 januari 2020.....	27
4.2.2 Planering av lokaler för år 2021-2030 (första planeringsperioden).....	27
4.2.3 Långsiktig planering av behovet av lokaler mellan år 2031-2040 (andra planeringsperioden).....	29
4.2.4 Enskilt driven förskola eller fristående skola.....	30
4.3 Annan kommunal verksamhet.....	30
4.3.1 Nuläge 31 januari 2020.....	30
4.3.2 Lokalbehov för annan kommunal verksamhet.....	30
4.4 Övrigt.....	31
4.4.1 Bedömd hyreskostnadsutveckling.....	31
4.4.2 Samverkan.....	31

4.4.3 Lokaler vars hyresavtal är uppsägningsbara inom tre år.....	31
5 Övriga redovisningar.....	32

Bilagor

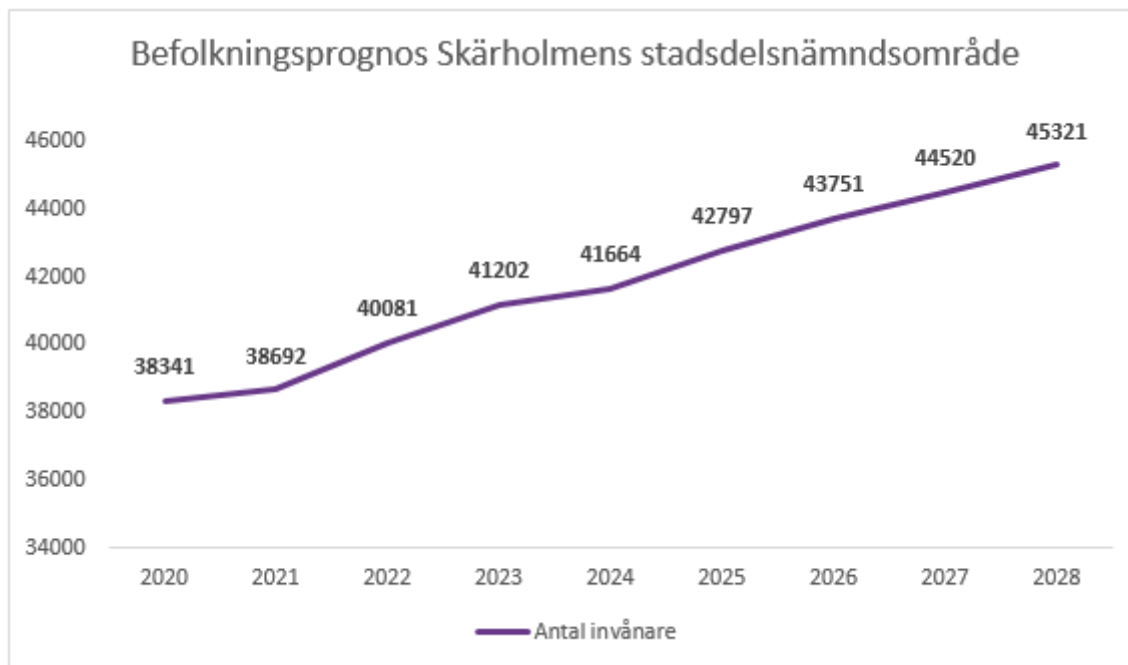
Bilaga 1: Bilaga 1 SDN24 2021-2023

Bilaga 2: Bilaga 2 LFP2020_724_Skärholmen stadsdelsnämnd

Bilaga 3: Bilaga 3 Klimatinvesteringsplan 2021-2023

Bilaga 4: Bilaga 4 Plan för park- och reinvesteringar 2021-2023

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Källa: Sweco, befolkningsprognos 2019

Inledning

I Skärholmens stadsdelsnämndsområde ingår de fyra stadsdelarna Bredäng, Sätra, Skärholmen och Vårberg. I stadsdelsnämndsområdet bor cirka 38 000 personer men bland annat utifrån den omfattande nybyggnationen som sker prognostiseras befolkningen öka med cirka 2 800 personer under planperioden. 2028 beräknas befolkningen ha ökat med cirka 7 000 personer. I Skärholmens stadsdelsförvaltning arbetar cirka 1 100 tillsvidareanställda medarbetare.

Stadsdelsnämndsområdet uppfyller flera av de kriterier som kan användas för att definiera ett socioekonomiskt utsatt område. Kriterierna är bland att invånarna i området har en lägre utbildningsnivå och medelinkomst, sämre hälsa och att upplevelsen av otrygghet är hög. Detta ställer höga krav på förvaltningen som helhet.

Utifrån rådande situation med spridning av corona-viruset ligger förvaltningens fokus i dagsläget på att hålla samhällsviktiga funktioner igång för medborgarna. Det är svårt att i dagsläget bedöma vilka ekonomiska konsekvenser det kommer få för förvaltningen under planperioden men förvaltningen följer utvecklingen noga. Behoven inom socialtjänsten bedöms öka, behoven inom förskolan bedöms minska på kort sikt då barnantalet minskat. Förvaltningen noterar att betydligt fler än normalt för årstiden uppehåller sig i park- och naturmark. Förvaltningen vill dock lyfta hur viktig den offentliga miljön är i en sådan här situation. Såväl att den erbjuder möjlighet till aktivitet och rekreation, men också att den är tillräcklig i omfattning och utbredning för att kunna möta det behov som nu uppstår.

Agenda 2030

Förvaltningen har tagit fram en uppdaterad lägesbild av hur situationen i stadsdelsnämndsområdet ser ut i förhållande till de 17 globala hållbarhetsmålen. Analysen

visar på att stadsdelsnämndsområdet ligger efter både medelnivån för Stockholm och riket i förhållande till näst intill alla av Agenda 2030:s olika mål och delmål och att skillnaderna kvarstår, trots att det skett en positiv utveckling i förhållande till flera av nyckeltalen. Lägesanalysen visar även på skillnader mellan kvinnor och män inom flera av målen, samt på skillnader mellan de olika stadsdelarna vad gäller den socioekonomiska situationen.

Förvaltningen har, tillsammans med samverkansaktörer, identifierat fem huvudsakliga hållbarhetsutmaningar för stadsdelsnämndsområdet.

Barnkonventionen

I januari 2020 blev Barnkonventionen svensk lag vilket ytterligare stärker barns rätt till delaktighet och inflytande. Samtliga av förvaltningens verksamhetsområden berörs av detta.

1.1 En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen planerar för följande satsningar under perioden:

- Fortsatt utveckling av förskolornas lärmiljöer, för att kunna erbjuda en likvärdig förskola av hög och jämn kvalitet.
- Fritidsverksamhetens besökare har ökade möjligheter till delaktighet och inflytande över verksamhetens innehåll.
- Att säkerställa att inriktningen och utformningen på de särskilda bostäder som kommer att byggas under innevarande och kommande planperiod möter behovet hos de målgrupper förvaltningen ser i stadsdelsnämndsområdet och de behov som finns stadsövergripande.
- Utveckla arbetet med samverkan mellan socialtjänst och skola, särskilt avseende de barn som har en hög skolfrånvaro.
- Utveckla samverkan med mellan socialtjänst och polis avseende de barn och unga som är i riskzon för att dras in i kriminalitet.
- Arbetet med att minska antalet hushåll som bor på hotell och vandrarhem kommer att fortskrida under planperioden och innefattar att lotsa barnfamiljer till stadigvarande bostadsformer samt att arbeta med kompensatoriska åtgärder för barnen.
- Arbeta särskilt för att ensamstående kvinnor ska få Stockholmsjobb och extratjänster.
- Genomföra samverkansöverenskommelsen genom samverkan och med platssamverkan som arbetsmetod.
- Sättra vård- och omsorgsboende ska under planperioden bygga upp ett demenscentrum inom verksamheten. Under innevarande år ska en projektplan tas fram för att stödja implementeringen och konkretisera idéer kopplat till framtida mål.

1.2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen planerar för följande satsningar under perioden:

- Arbete med naturmark med fokus på både rekreativa och ekologiska värden. Arbetet med slätter är en viktig åtgärd för biologisk mångfald.

1.3 En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen planerar för följande satsningar under perioden:

- Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med digitalisering och aktivt identifiera vilka processer som kan effektiviseras genom ny teknik.
- Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att se över möjligheterna att digitalisera medborgardialogen med syfte tillgängliggöra och förenkla processen.
- Ett arbete med att bygga upp en akademi i förvaltningen har startats med syfte att fånga upp behov och omvärldsfaktorer och ge våra medarbetare relevant kunskap för att möta dessa utmaningar.
- Arbetet med att höja kunskapen om otillåten påverkan fortsätter inom verksamhetsområdet förskola.
- Inom ramen för förvaltningens treåriga hälsost strategi (2019-2021) kommer föreläsningar om hälsa att genomföras.
- En digital medarbetarutbildning om arbetsmiljö och hälsa skapas.
- Arbetet med att medarbetare som har en deltidsanställning ska erbjudas heltid och att heltid ska vara norm fortsätter.

2 Nämndens verksamhetsområde

2.1 Förskoleverksamhet

Omvärldsfaktorer

Förändring i befolkningens sammansättning, behov och efterfrågan

Prognos 2-5 åringar	2020	2021	2022	2023	Förändring 2020-2023
Flickor	909	905	953	982	8%
Pojkar	1005	999	1018	1062	5,6%
Totalt	1914	1904	1971	2044	6,7%

Källa: Sweco, befolkningsprognos 2019, prognos barn i åldern 2-5 år under planperioden

Antalet flickor och pojkar i förskoleåldern 2-5 år kommer att öka under planperioden. Större delen av ökningen förväntas i Vårberg, där barn i förskoleålder förväntas öka med 17 % med anledning av kommande nybyggnation. I Sättra sker en minskning av antal barn i förskoleålder och i Skärholmen och Bredäng förväntas en ökning med cirka 7 % på grund av nyproduktion.

I stadsdelsnämndsområdets förskolor är fördelningen av inskrivna barn cirka två tredjedelar i kommunal förskola och en tredjedel i fristående förskola eller annan pedagogisk verksamhet. I februari 2020 är 90 % av barnen i stadsdelsnämndsområdet (2-5 år) inskrivna i förskoleverksamhet. Antalet inskrivna barn i förskolan varierar över året. Det är fler barn inskrivna under våren än vad det är under hösten. Detta ställer krav på en flexibel organisation och en effektiv lokalanvändning inom respektive förskola.

Under de senaste åren har antalet förskolor inom förvaltningen blivit färre på grund av obrukbara lokaler samt försenade byggprojekt inom Fokus Skärholmen. Den totala kapaciteten av antal platser är därmed lägre. Förskolan Ekholmsvägen 133 ligger inom ett av de försenade planområdena inom fokus Skärholmen och har ännu inte byggts upp efter branden sommaren 2017.

Andelen flerspråkiga medarbetare har under de senaste åren ökat i förvaltningens förskolor. Medarbetare som behärskar flera språk är en tillgång i undervisningen samtidigt som det krävs goda kunskaper i det svenska språket i mötet med flerspråkiga barn. Under planperioden genomför nämnden en språksatsning för medarbetare inom förvaltningens förskolor. Fokus inom satsningen är kompetenshöjande insatser inom språkutvecklande arbetssätt, flerspråkighet och svenska språket kopplat till förskolans praktik.

Ny eller kommande lagstiftning samt aktuella beslut i nämnd

Förskolans utbildnings- och undervisningsuppdrag har förtydligats i den reviderade läroplanen för förskolan (Lpfö18) i enlighet med 2010 års skollag.

Under 2020 förflyttas ansvaret för att tillhandahålla barnomsorg på obekvämt arbetstid från förvaltningen till utbildningsförvaltningen.

Ekonomisk utveckling

Förvaltningen ser ökade kostnader för:

- Olika kompetenssatsningar.
- Upprustning av gamla förskolor samt ökade hyreskostnader vid byggnation av nya förskolor.
- Skolplattformens införande.

Prioriteringar

- Genomföra en satsning på det svenska språket hos medarbetare, samt fortsätta implementera den reviderade läroplanen.
- Kompetensutveckling genom Läslyftet och TAKK (tecken som alternativ och kompletterande kommunikation) för samtliga medarbetare.
- Utveckling av förskolornas lärmiljöer för att fortsätta utvecklingen av en likvärdig förskola av hög och jämn kvalitet.
- Fortsatt marknadsföring av förskolan för att öka inskrivningsgraden vilket bland annat sker genom introduktionsförskolan och öppna förskolan.
- Förebygga ohälsa hos barn i stadsdelsnämndsområdet genom fysisk aktivitet samt servering av hälsosam kost.

Personal- och kompetensförsörjning

Förvaltningen har en utmaning i att fördela förskollärarna jämnare inom förvaltningens förskolor för att kunna erbjuda en likvärdig förskola av hög kvalitet. Förvaltningen fortsätter samarbeta med lärosäten i syfte att attrahera och behålla pedagogisk utbildad personal.

Förskolorna implementerar handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare som togs fram under 2019. Fokusområdena verksamhetsutveckling, hälsa samt tydliga roller och ansvar har identifierats som avgörande för förskollärarnas och barnskötarnas arbetssituation.

Sjukfrånvaron har generellt minskat hos förskolans medarbetare samtidigt som det fortsatt finns stora skillnader mellan olika förskolor. Att sjukfrånvaron fortsätter minska på fler förskolor är viktigt då en hög sjukfrånvaro är påfrestande för medarbetarnas arbetsmiljö samt innebär ökade vikariekostnader.

För information om ytterligare satsningar på området personal- och kompetensförsörjning se avsnitt "Övrigt".

Jämställdhetsutmaningar

Inom förvaltningen behöver systematiken i jämställdhetsarbetet förbättras så att det sker inom samtliga förskolor. Förvaltningen har också en jämställdhetsutmaning i att få en jämnare könsfördelning i arbetslagen.

Agenda 2030

Förvaltningen ser att verksamhetsområdet är av särskild betydelse för två av de fem huvudsakliga hållbarhetsutmaningarna som prioriterats inom förvaltningens Agenda 2030-arbete, nämligen uppväxtvillkor och utbildning; och hälsa och välmående.

2.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid

Omvärldsfaktorer

Förändring i befolkningens sammansättning, behov och efterfrågan

Prognos 6-19 åringar	2020	2021	2022	2023	Förändring 2020-2023
Flickor	3225	3254	3326	3390	5%
Pojkar	3474	3504	3591	3638	4,7%
Totalt	6699	6758	6917	7028	4,9%

Källa: Sweco, befolkningsprognos 2019, prognos barn i ålder 6-19 år under planperioden

Under den kommande treårsperioden kommer antalet barn och unga att öka. Ungdomar i gymnasieåldern, 16-19 år, prognostiseras öka kraftigt de kommande tio åren. Enligt rapporten "Jämlik fritid, bättre framtid - om unga stockholmares fritidsvillkor" besöker barn och unga från socioekonomiskt svaga förhållanden fritidsgårdar i större utsträckning, än de från socioekonomiskt starkare förhållanden. Riskfaktorerna är särskilt aktuella på ungdomarnas fritid och en framtida utmaning som förvaltningen ser är att en allt grövre kriminalitet inverkar på fritidsverksamhetens förutsättningar.

För att kunna erbjuda en verksamhet som anses attraktiv för samtliga målgrupper ser förvaltningen att besökarnas möjligheter till delaktighet och inflytande behöver öka. Fritidsverksamhetens uppsökande och lotsande arbete kommer att verka för att locka fler unga till verksamheten samt lotsa unga till föreningsaktiviteter. Fritidsverksamhet och föreningslivet behöver också samarbeta i högre grad för att främja ungdomars kunskap om vilka fritidsverksamheter som erbjuds i stadsdelsnämndsområdet.

Ny eller kommande lagstiftning samt aktuella beslut i nämnd

Avtalet med den nuvarande leverantören av fritidsverksamheten, Fryshuset, sträcker sig till november 2021. Det finns dock möjlighet till förlängning av avtalet.

Ekonomisk utveckling

Förvaltningen ser behov av att säkerställa att de lokaler som används för fritidsverksamheten är funktionella vilket kan komma att innebära ökade kostnader.

Prioriteringar

- Besökarnas möjligheter till delaktighet och inflytande över verksamhetens innehåll ska öka.
- Barn och unga ska ges en likvärdig tillgång till förvaltningens utbud och

fritidsverksamheten ska fortsätta arbeta med att öka andelen besökande flickor samt barn och unga med funktionsnedsättning.

- Fritidsverksamheten ska få inspiration och kunskapsutbyte genom samarbeten med föreningsliv och fritidsverksamheter i andra stadsdelsnämndsområden.
- Kulturen har fortsatt en framträdande roll i förvaltningens samtliga verksamheter och invånarna får både ta del av professionell kultur samt delta i eget skapande.
- Kultursekreteraren utvecklar det lokala kulturarbetet genom samarbete med olika aktörer.

Personal- och kompetensförsörjning

För att skapa stabilitet, långsiktighet och god kvalitet i fritidsverksamheten behöver fritidsledarnas roll fortsätta utvecklas. Verksamheten ska attrahera personal med varierad och bred kompetens samt med en jämn könsfördelning.

För information om ytterligare satsningar på området personal- och kompetensförsörjning se avsnitt "Övrigt".

Jämställdhetsutmaningar

Pojkar är den grupp som dominerar i antal vid fritidsverksamheter. Personer med funktionsnedsättning deltar i kultur- och motionslivet i mindre utsträckning jämfört med befolkningen i övrigt. Förvaltningen kommer därför fortsätta arbeta för att fritidsverksamheten ska vara tillgänglig och välkomnande för både barn och ungdomar, särskilt flickor och unga med funktionsnedsättning.

Agenda 2030

Förvaltningen ser att verksamhetsområdet är av särskild betydelse för tre av de fem huvudsakliga hållbarhetsutmaningarna som prioriterats inom förvaltningens Agenda 2030-arbete, nämligen uppväxtvillkor och utbildning; hälsa och välmående; och demokratiskt deltagande, egenmakt och kollektiv förmåga.

2.3 Äldreomsorg

Omvärldsfaktorer

Förändring i befolkningens sammansättning, behov och efterfrågan

Äldre 65-79 år	2020	2021	2022	2023	Förändring 2020-2023
Kvinnor	1970	2012	2077	2123	8%
Män	1810	1885	1977	2072	15%
Totalt	3780	3897	4054	4054	7,2%

Äldre 80+	2020	2021	2022	2023	Förändring 2020-2023
Kvinnor	963	962	969	977	1,4%
Män	584	578	596	603	3%
Totalt	1547	1540	1565	1580	2,1%

Källa: Sweco, befolkningsprognos 2019, prognos äldre 65-79 år respektive äldre 80+ år under planperioden

Grupperna yngre äldre (65-79 år) och äldre äldre (80+ år) prognostiseras att öka under perioden. Framförallt gruppen yngre äldre förväntas öka i en snabb takt och denna grupp har en högre grad av fysisk ohälsa jämfört med snittet i staden. Antalet äldre kvinnor och män med behov av stöd både vad gäller missbruk och för sin psykiska ohälsa ökar, vilket för hemtjänsten innebär en ökning av insatser hos målgrupper med stora behov av stöd. För att möta de utmaningar avseende personalförsörjning som äldreomsorgen står inför ser förvaltningen ett stadsövergripande behov av en strategisk satsning på att utveckla en flexibel hemtjänst med hög kvalitet och kontinuitet. Förvaltningen ser även behov av att kunna erbjuda hemtjänstinsatser på de enskildas modersmål.

Ny eller kommande lagstiftning samt aktuella beslut i nämnd

Utredningen Framtidens socialtjänst ska slutredovisas 1 juni 2020. Utredningen kommer se över en särlagstiftning för insatser riktade till äldre vilket kan komma att innebära ändrade arbetssätt och ökade kostnader framför allt inom området prevention, trygghetsskapande och förebyggande insatser till målgruppen.

En utmaning för förvaltningen under planperioden är överenskommelsen mellan Storsthlm och Region Stockholm utifrån Lagen om samverkan via utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (LUS). Överenskommelsen ställer krav på snabbare handläggning av ansökningar av stöd samt att hemtjänsten sannolikt får kortare tid innan personer blir utskrivna från sjukhus.

Ekonomisk utveckling

Ökningen av äldre invånare i stadsdelsnämndsområdet innebär ökade kostnader för förvaltningen avseende framförallt hemtjänst. Det finns också fortsatta utmaningar med att hitta en balans avseende kontinuitet, flexibilitet och kompetens för att klara framtida utmaningar i hemtjänsten.

Förvaltningen ser sammantaget ett behov av att se över nivåerna på ersättningen till hemtjänstutförarna så att stadsdelsförvaltningarna får täckning för sina kostnader för omställning och utbildning för medarbetarna. Om så inte sker kan det innebära svårigheter för förvaltningen att möta de krav på flexibilitet och ökad kompetens som ställs i stadens budget. Ersättningen för utförd hemtjänst bör också utjämnas de högre kostnader som följer med att utföra hemtjänst i ett socioekonomiskt utsatt stadsdelsnämndsområde, på motsvarande sätt som för utförd förskola.

Det förebyggande arbetet för äldre och deras anhöriga kommer vara avgörande för att möjliggöra för fler att bo hemma längre, men också med detta följer kostnader som stadens ersättningar bör täcka.

Prioriteringar

- Sätra vård- och omsorgsboende ska under planperioden bygga upp ett demenscentrum inom verksamheten. Under innevarande år ska en projektplan tas fram för att stödja implementeringen och konkretisera idéer kopplat till framtida mål.
- Digital kompetens kopplat till nya och mer effektiva arbetssätt är prioriterat. Visionen är att i omsorgsarbetet kunna lämna datorer helt och istället genomföra arbetet enbart med mobila lösningar.
- Fortsätta arbetet med att utveckla arbetssätt för att se till att personer som skrivs ut

från slutenvården snabbt får insatser.

Personal- och kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning kopplat till språk och den digitala kompetensen är fortsatt en utmaning. Ofta kan inte enbart en utbildning kompensera språksvaga, utan det behövs en kombination av utbildning och praktik. Att inte ha förmåga att omsätta det man läst till praktiska arbetssätt i vardagen påverkar flexibilitet samt kvalitativ och ekonomisk efterlevnad i verksamheten. Liksom tidigare påtalat ser förvaltningen behov av att kunna göra snabba och skräddarsydda utbildningssatsningar för medarbetarna för enskilda uppdrag.

Förvaltningen ser behov av kompetenshöjande insatser till biståndsbedömare utifrån att antalet personer med komplexa behov ökar.

För information om ytterligare satsningar på området personal- och kompetensförsörjning se avsnitt "Övrigt".

Jämställdhetsutmaningar

Förvaltningen ser en utmaning generellt i att modernisera de öppna verksamheterna för äldre för att locka också gruppen yngre äldre samt grupper av äldre med varierande bakgrund så att verksamheterna speglar den mångfald som finns i stadsdelsnämndsområdet. I detta ryms också en jämställdhetsutmaning i att erbjuda ett program på aktivitetscentren som även lockar män.

Agenda 2030

Förvaltningen ser att verksamhetsområdet är av särskild betydelse för två av de fem huvudsakliga hållbarhetsutmaningarna som prioriterats inom ramen för förvaltningens Agenda 2030-arbete, nämligen hälsa och välmående; och demokratiskt deltagande, egenmakt och kollektiv förmåga.

2.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Omvärldsfaktorer

Förändring i befolkningens sammansättning, behov och efterfrågan

Den omfattande nybyggnation som sker i stadsdelsnämndsområdet under planperioden kommer med stor sannolikhet att innebära en ökning av målgruppen för verksamhetsområdet, både av personer i ordinärt boende och av personer som flyttar in i de LSS-bostäder som planeras.

Förvaltningen ser fortsatt en växande målgrupp av personer med både autismspektrum- och psykiatridiagnoser med behov av mer flexibla boendeformer än förvaltningen kan erbjuda i dagsläget. Förvaltningen har inlett ett arbete med att se över möjligheterna att utveckla andra former av stöd och boenden exempelvis insatsen boendestöd så att boendestödjarna kan ta uppdrag för målgruppen. Detta arbete fortsätter under planperioden.

Personer med funktionsnedsättning blir generellt allt äldre så även i stadsdelsnämndsområdet. Förvaltningen ser ett utökat stödbehov som även innefattar mer omvårdnad utifrån det naturliga åldrandet och framförallt kopplat till demenssjukdomar i olika omfattning hos målgruppen.

Ny eller kommande lagstiftning samt aktuella beslut i nämnd

Under 2020 förväntas ny lagstiftning träda i kraft som slår fast att behov av hjälp med andning och sondmatning ska ge rätt till assistans. Förvaltningen kommer följa utvecklingen gällande ansökningar om personlig assistans men kan i dagsläget inte dra några slutsatser om vad det kommer att innebära för verksamheten om lagstiftningen träder i kraft.

LSS-utredningen föreslår att en ny LSS-lag träder i kraft 1 januari 2022. Utredningen föreslår bland annat tre nya LSS-insatser och att staten ska ha ansvar för insatsen personlig assistans. Utredningen beräknar att om förslagen genomförs kommer kommunernas kostnader att öka med mellan 300 till 400 miljoner kronor om året.

Ekonomisk utveckling

Förvaltningen bedömer att de kriterier som finns för att bestämma ersättningsnivåerna för vissa insatser enligt LSS behöver ses över. Förvaltningen menar att det i dagsläget är de fysiska behoven som är avgörande för vilken nivå som sätts och att de behov som enskilda har på grund av exempelvis psykiatriska diagnoser inte har lika stor påverkan. Förvaltningens uppfattning är att den problematik och de behov som målgruppen har blir alltmer komplexa.

Förvaltningen har fortsatt flera externa placeringar till höga dygnspriser för den växande målgruppen av personer med både autismspektrum- och psykiatridiagnoser med insatsen LSS-bostad och efterfrågan på platser hos utförare i LOV som i dagsläget inte möts. Förvaltningen står inför ett högt bostadsbyggande och planerar för flera särskilda bostäder till slutet av planperioden. I och med detta finns en möjlighet att avsluta externa placeringar men byggandet av nya särskilda bostäder innebär också kostnader för förvaltningen som inte täcks av de ersättningar som i dagsläget nycklas ut.

Förvaltningen ser utifrån detta att de ekonomiska incitamenten för stadsdelsnämnderna att bygga nya särskilda bostäder är låga. Utifrån den långa kö som finns till platserna i de särskilda bostäderna bör staden se över detta. Förvaltningen efterfrågar en mer samordnad stadsövergripande planering av särskilda bostäder för vissa målgrupper inom verksamhetsområdet utifrån de regionala boendepanerna. De omfattande nybyggnationerna ställer också ökade krav på förvaltningen att samordna dessa projekt vilket i sig är kostnadsdrivande och ofta kräver kompetens som inte alltid finns internt.

Prioriteringar

- Utveckla och förändra arbetssätt kopplat till en ökad grad av digitalisering och användandet av digitala hjälpmedel i utförandet av stödinsatser så att verksamheten effektiviseras och tid frigörs för personalen att lägga på stöd till de enskilda.
- Att säkerställa att inriktningen och utformningen på de särskilda bostäder som kommer att byggas under innevarande och kommande planperiod möter behovet hos de målgrupper förvaltningen ser i stadsdelsnämndsområdet och de behov som finns stadsövergripande.
- Fortsätta arbetet med att ta fram en strategi för nytänkande och proaktiv rekrytering av personal.
- Utveckla befintliga och nya arbetssätt för att möjliggöra och underlätta för fler personer med funktionsnedsättning att gå till studier, praktik eller arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Personal- och kompetensförsörjning

Förvaltningen ser stora utmaningar i att rekrytera personal med erfarenhet och utbildning till

utförarverksamheterna inom verksamhetsområdet främst kopplat till språklig och digital kompetens. Förvaltningen kommer under planperioden fortsätta att implementera och följa upp effekterna av ett större utbildningsprojekt, ett pedagogiskt ramverk, inom LSS-verksamheterna. Det pedagogiska ramverket ska säkerställa att personalen har en likvärdig baskompetens och samsyn på uppdraget. Förvaltningen kommer under planperioden sprida ramverket till andra förvaltningar inom staden. Förvaltningen ser behov av insatser för att stärka biståndsbedömarens kompetens gällande personer med psykiatriska diagnoser och/eller missbruk.

För information om ytterligare satsningar på området personal- och kompetensförsörjning se avsnitt "Övrigt".

Jämställdhetsutmaningar

Beställarenheten för personer med funktionsnedsättning har under flera år arbetat med könsneutrala ärendedragningar. Enheten har i dagsläget mer övergått till att vid ärendedragningar ha en jämställdhetschecklista för att säkerställa att kön inte blir en avgörande faktor vid beslut om insatser. Arbetet utvärderas kontinuerligt.

Agenda 2030

Förvaltningen ser att verksamhetsområdet är av särskild betydelse för tre av de fem huvudsakliga hållbarhetsutmaningarna som prioriterats inom ramen för förvaltningens Agenda 2030-arbete, nämligen hälsa och välmående; bostäder, stadsutveckling och trygga offentliga miljöer; och demokratiskt deltagande, egenmakt och kollektiv förmåga.

2.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Omvärldsfaktorer

Förändring i befolkningens sammansättning, behov och efterfrågan

Då befolkningsmängden inom stadsdelsnämndsområdet ökar under planperioden och fortsatt, kommer sannolikt fler personer vara i behov av insatser från socialtjänsten de kommande åren.

Förvaltningen behöver under planperioden fortsätta med arbetet med att skapa en mer sammanhållen socialtjänst där samhandläggning av ärenden sker i relevanta fall och där barn och vuxna i samma familj med behov av insatser får dessa på ett samordnat sätt. Strukturer för samhandling med externa aktörer behöver utvecklas.

Ett tydligt uppdrag i budget 2020 är att ta fram och arbeta enligt en lokal handlingsplan för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. Detta arbete kommer kräva nya arbetssätt och sannolikt även ökade resurser.

Prognos 0-18 åringar	2020	2021	2022	2023	Förändring 2020-2023
Flickor	4372	4407	4559	4684	7,1%
Pojkar	4717	4735	4886	5002	6%
Totalt	9089	9142	9445	9686	6,6%

Källa: Sweco, befolkningsprognos 2019, prognos barn i åldern 0-18 år under planperioden

Förvaltningen ser ett behov av att upptäcka barn i behov av stöd från socialtjänsten tidigt för

att kunna ge insatser så tidigt som möjligt. Exempel på sätt att komma i kontakt med familjer är genom familjerådgivare och hembesöksprogrammet som genomförs tillsammans med Region Stockholm inom projektet Stärkt tidigt stöd i samverkan (STIS). Projektet har finansierats via sociala investeringsfonden och kommer att avslutas 2021. För att kunna upprätthålla ett främjande arbete kommer tillskott eller omprioritering av resurser behövas.

Inkomna orosanmälningar rörande barn och unga som riskerar att fara illa ökar stadigt vilket även andelen anmälningar som leder till inledda utredningar gör. Att barn och unga direkt eller indirekt utsätts för våld är vanliga anmälningsorsaker. Den kraftiga ökning som tidigare funnits gällande placeringar på HVB-hem eller SiS enligt socialtjänstlagen (SoL) eller lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) har avmattats och placeringar sker i dagsläget i högre utsträckning än tidigare i behandlingsfamiljer. Förvaltningen ser dock en ökning av målgruppen ungdomar som är inblandade i narkotikaförsäljning, får påhittade skulder och blir hotade. Även anhöriga till ungdomarna blir hotade. Ett flertal unga har blivit placerade utifrån de hotbilder som finns mot dem. Antalet placeringar är svåra att förutspå då behovet av placeringar påverkas av faktorer som inte ligger inom förvaltningens rådighet. Exempelvis särskilda insatser som genomförs av polisen kan resultera i ökade antal orosanmälningar där förvaltningen behöver agera i enlighet med lagstiftning som resulterar i placeringar.

Arbetet med allvarssamtal som ska ske inom 48 timmar från det att socialtjänsten mottar en orosanmälan om att ett barn eller ungdom för första gången misstänks för att ha begått brott fortskrider under planperioden. För att arbetet ska fungera utifrån modellen behöver polisen vara med i arbetet, vilket inte är fallet i dagsläget.

Förvaltningen ser ett behov av att utveckla arbetet med unga personer med kriminalitet som huvudsaklig problematik. Behoven av insatser hos målgruppen ökar och även behovet av att tydliggöra vad som är socialtjänstens ansvar och hur samverkan ska ske med andra aktörer då målgruppen behöver stöd från olika delar av samhället för att upphöra med sin kriminalitet. Anhöriga till personer med kriminalitet är en målgrupp som socialtjänsten möter allt oftare och förvaltningen behöver utveckla metoder för att möta denna.

En annan målgrupp som förvaltningen har behov av att samverka med andra aktörer kring är personer som har kopplingar till våldsbejakande extremism samt återvändare och deras barn som tillhört olika terroristgrupper. Förvaltningen behöver fortsätta med kompetenshöjande insatser till medarbetarna och utveckla stöd till anhöriga till personer som har kopplingar till våldsbejakande extremism.

Förvaltningen ser behov av att arbeta tillsammans med andra aktörer med syfte att ha ett systematiskt våldspreventivt arbete. Detta utifrån att många barn i stadsdelsnämndsområdet är våldsutsatta vilket framkommer i rapporten Trygga barn och unga i Stockholm - stöd och skydd mot våld.

Ny eller kommande lagstiftning samt aktuella beslut i nämnd

Utredningen Framtidens socialtjänst ska slutredovisas 1 juni 2020. I utredningens direktiv framkommer att utredningen ska se över bland annat tillgången till en jämlik, jämställd och likvärdig socialtjänst samt att se över möjligheterna till förenklad handläggning utan att rättssäkerheten minskar. Utredningen ska även lämna förslag för att socialtjänsten ska främja långsiktigt strukturellt förebyggande arbete och minska behovet av individuella insatser. Förvaltningen har i dagsläget svårt att bedöma hur verksamheten kommer att påverkas av

utredningen.

Ekonomisk utveckling

Utöver vad som framkommit i ovanstående delar vill förvaltningen framhålla att det är mycket viktigt att det inom ramen för Esset finns möjligheter att, utifrån olika typer av behov, ta fram rapporter både för ekonomisk uppföljning och för uppföljning av verksamheten.

Prioriteringar

- Utveckla arbetet med en sammanhållen socialtjänst för att säkerställa att personer får rätt insatser.
- Utveckla arbetet med samverkan mellan socialtjänst och skola, särskilt avseende de barn som har en hög skolfrånvaro.
- Utveckla samverkan med mellan socialtjänst och polis avseende de barn och unga som är i riskzon för att dras in i kriminalitet.
- Utveckla arbetet med att upptäcka barn i behov av stöd på ett så tidigt stadium som möjligt för att minska framtida lidande samt ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.
- Förvaltningen ser ett behov av digitala arenor där socialtjänst och klienter kan kommunicera. Förvaltningen kommer att visa intresse för att delta i utvecklingsprojekt som leder till effektiviseringar inom handlägningsprocessen.

Personal- och kompetensförsörjning

Arbetet med handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndsbedömare kommer att fortsätta under planperioden. Den framtida kompetensförsörjningen och rekryteringsbasen påverkas positivt genom mottagandet av VFU-studenter. För att skapa en hållbar arbetsmiljö för socialsekreterare och biståndsbedömare finns behov av ett närvarande ledarskap. I dagsläget är det svårt att hitta kompetenta kandidater till utannonserade tjänster som biträdande enhetschefer. Förvaltningen tolkar detta som att vara biträdande enhetschef innebär en krävande arbetssituation.

För information om ytterligare satsningar på området personal- och kompetensförsörjning se avsnitt "Övrigt".

Jämställdhetsutmaningar

Förvaltningen kommer att fortsätta det systematiska arbetet och genomföra jämställdhetsanalyser med hjälp av Sjuans metod.

Agenda 2030

Förvaltningen ser att verksamhetsområdet är av särskild betydelse för fyra av de fem huvudsakliga hållbarhetsutmaningarna som prioriterats inom ramen för förvaltningens Agenda 2030-arbete, nämligen uppväxtvillkor och utbildning; hälsa och välmående; bostäder, stadsutveckling och trygga offentliga miljöer; och demokratiskt deltagande, egenmakt och kollektiv förmåga.

2.6 Stadsmiljöverksamhet

Omvärldsfaktorer

Fokus Skärholmen är fortsatt motorn för arbetet med hållbar utveckling. Totalt cirka 1 500 bostäder planeras färdigställas inom planperioden. Pågående planprocesser gällande centrumens utveckling är särskilt prioriterade för att säkerställa förslag som främjar upplevelsen av trygghet och centrumen som ett nav för det sociala livet samt bättre

förutsättningar för näringslivet i stadsdelarna.

Förvaltningen ser i dagsläget en risk i att en för stor andel av de nytillkomna bostäderna inom Fokus Skärholmen planeras som lägenheter med få rum. Dels finns det ett konstaterat behov av fler lägenheter med fler rum och dels ser förvaltningen att stabiliteten och sammanhållningen i området missgynnas av en hög omflyttning som i sin tur kan förväntas öka med fler små lägenheter i vilka människor bor en kortare tid.

Förändring i befolkningens sammansättning, behov och efterfrågan

Med hänsyn taget till förväntade antal tillkommande nya bostäder ser förvaltningen inte att befolkningens socioekonomiska sammansättning kommer att förändras i någon större utsträckning under planperioden. Det innebär att allt offentligt utbud i området har kompensatorisk betydelse och att tillgängliggöra utemiljöer och möjligheter för motion och rekreation är fortsatt prioriterat.

Invånare i stadsdelsnämndsområdet upplever högre otrygghet än i staden som helhet. Nästan var femte boende i stadsdelsnämndsområdet är orolig för att utsättas för brott. Framförallt i och runt de fyra centrumområdena upplever allmänheten otrygghet på grund av den öppna narkotikahandlingen, grupperingar av ungdomar, klotter och nedskräpning. Narkotikaförsäljningen sker främst i centrummiljöerna men också i trappuppgångar nära centrumen. Näringsidkare upplever att centrumanläggningarna är en otrygg plats att jobba i. Arbetet med att motverka upplevd otrygghet och faktisk brottslighet kan försvåras av en tystnadskultur och otillåten påverkan. Sammantaget innebär detta behov av ett intensifierat och samordnat preventionsarbete samt ökade resurser och ökad samverkan inom området.

För att ha ett längre strategiskt perspektiv i näringslivsfrågor har förvaltningen och Stockholm Business Region (SBR) bjudit in ett antal större företag till en näringslivsdialog. Samverkan med SBR och näringslivet kommer fortsätta under planperioden och framåt med syfte att tillvarata de möjligheter som kommer uppstå i och med Skärholmens växande befolkning och de satsningar på infrastruktur som kommer ske inom stadsdelsnämndsområdet.

Ny eller kommande lagstiftning samt aktuella beslut i nämnd

Förvaltningen och lokalpolisområdet upprättar under mars 2020 en lokal överenskommelse med mål att arbeta för att förebygga brottslighet och öka tryggheten inom stadsdelsnämndsområdet. Tre områden har valts ut som prioriterade och dessa är:

- Riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta områden.
- Unga i risk för kriminalitet.
- Öppna drogscener/organiserad brottslighet.

Förvaltningen vill lyfta att samverkan och samordning inom staden och med stadsdelsförvaltningarna är viktigt inför införandet av ny lagstiftning för insamling av förpackningar och returpapper. Förvaltningen ser möjligheter att i samband med detta förbättra hanteringen av hushållsavfall i utemiljöerna.

Ekonomisk utveckling

Den tillkommande förtätningen innebär ökade driftskostnader för att även fortsatt möta behoven av rekreation, upplevelse av trygghet och tillgänglighet. Nyckelfördelningen av medel för drift och underhåll har varit oförändrade under många år vilket i nuläget innebär att nytillkomna parkinvesteringar inte har genererat motsvarande anslag av medel för drift och underhåll. Förvaltningen ser därför ett behov av att nyckelfördelningen av medel för drift av

naturmark och bostadsnära natur samt strandbad ses över.

Prioriteringar

- Genomföra samverkansöverenskommelsen genom samverkan och med platssamverkan som arbetsmetod.
- Fokus på trygghet, rekreativa och ekologiska värden genom arbetssätt som till exempel platsaktivering och slätter.
- Arbete med att stärka den kollektiva förmågan med fokus på centrummiljöerna.
- Beteendeförändring genom pedagogiska insatser kring nedskräpning.

Jämställdhetsutmaningar

Förvaltningen har en generell utmaning i att förstå användningsmönster och behov samt hur stadsmiljöns utformning påverkar kvinnors och flickors tillgång till dessa miljöer. Andra stadsdelsnämndsområden står inför liknande utmaningar vilket tyder på att central samordning och stöd kan behövas.

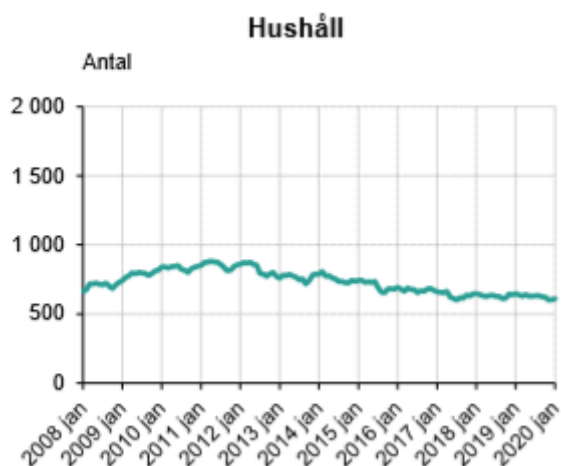
Agenda 2030

Förvaltningen ser att verksamhetsområdet är av särskild betydelse för två av de fem huvudsakliga hållbarhetsutmaningarna som prioriterats inom förvaltningens Agenda 2030-arbete, nämligen bostäder, stadsutveckling och trygga offentliga miljöer; samt demokratiskt deltagande, egenmakt och kollektiv förmåga. Nära kopplingar finns även till uppväxtvillkor och utbildning, liksom hälsa och välmående.

2.7 Ekonomiskt bistånd

Omvärldsfaktorer

Förändring i befolkningens sammansättning, behov och efterfrågan

Källa: Statistik om Stockholm, Ekonomiskt bistånd

Andelen personer av befolkningen som uppbär ekonomiskt bistånd har stadigt minskat och ur ett historiskt perspektiv är kostnaden för ekonomiskt bistånd låg. Trenden med en minskad andel personer i behov av ekonomiskt bistånd förklaras med god arbetsmarknad, tydliga krav på den enskildes medverkan till självförsörjning, tillgång till insatser på Jobbtorg samt

förbättrade utredningsmetoder för att undvika felaktiga utbetalningar och individuellt anpassade insatser.

Stadsdelsnämndsområdet är en av tre som har lägst förvärvsfrekvens på grund av hög arbetslöshet, högt beroende av sjukförsäkringssystem samt stor andel utrikesfödda. Utrikesfödda är den grupp där arbetslösheten ökar mest och nyanlända tillhör den grupp som har svårast att etablera sig på arbetsmarknaden.

Bland de personer där andelen långtidsarbetslösa är hög finns ofta förklaringar i form av individuella samverkande faktorer som exempelvis utbildning, vistelsetid i Sverige, kön, psykisk ohälsa och ålder. Långtidsarbetslösheten ökar främst bland kvinnor och ungdomar. Förvaltningen befarar att gruppen långtidsarbetslösa och antalet hushåll som saknar förankring på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden kommer öka.

Personer som är i behov av ekonomiskt bistånd behöver ofta stöd från flera olika aktörer samtidigt och arbetsförmedlingen är förvaltningens viktigaste samarbetspartner. Arbetsförmedlingens reformering och arbetssätt är under omfattande omstrukturering och kan medföra ökade kostnader för ekonomiskt bistånd under kommande planperiod.

Ny eller kommande lagstiftning samt aktuella beslut i nämnd

De nya lagskärpningarna mot olovlig andrahandsuthyrning började gälla den 1 oktober 2019. Förvaltningen kan inte uttala sig om effekten av dessa men ett rimligt antagande är att lagskärpningarna kan komma att belasta den ekonomiska utvecklingen och socialtjänstens arbete.

Ekonomisk utveckling

Behovet av ekonomiskt bistånd påverkas av en mängd olika faktorer såsom arbetsmarknaden, bostadsförsörjningen, konjunkturläget, utformningen av statliga trygghetssystem samt inkomst- och kostnadsutvecklingen i samhället. Förändringar inom integrations- och utbildningspolitik påverkar också hur stor andel av befolkningen som helt eller delvis har svårigheter att klara sin försörjning på egen hand och som därmed har behov av ekonomiskt bistånd.

Utifrån den situation Sverige och världen befinner sig i kan vi se en kraftfull inbromsning i ekonomin och sannolikt att vi går in i en lågkonjunktur. I stadsdelsnämndsområdet finns en hög andel invånare som arbetar i de branscher som är känsliga och redan i nuläget varslar personal. Det innebär att dessa riskerar att bli arbetslösa vilket kan leda till att förvaltningen får ökade kostnader för ekonomiskt bistånd.

I stadsdelsnämndsområdet bor i dagsläget drygt 200 personer som räknas som nyanlända. Många nyanlända lever under osäkra bostadsförhållanden och utan egen försörjning. Hushållskonstellationen ensamstående kvinnor med hemmavarande barn är överrepresenterade. Ett flertal hushåll riskerar att bli av med sina boenden i och med införandet av skärpningarna i hyreslagen vilket kan medföra en betydande ökning av kostnader för förvaltningen i form av placeringar på tillfälliga boendelösningar. Att arbeta med bostadsvägledning gentemot denna målgrupp är därför viktigt.

Prioriteringar

- Kvinnor och män som är nyanlända, sjukskrivna, långtidsarbetslösa och de som på grund av sociala/medicinska skäl inte arbetar kommer att prioriteras särskilt. Personer med funktionsnedsättning kommer att erbjudas olika arbetslivsinriktade insatser för att

komma ut i arbete.

- Förvaltningen kommer att fortsätta samarbeta med FINSAM-team (finansiell samordning) för att undvika gråzoner mellan myndigheter och möjliggöra för personer med komplex problematik att utveckla sin arbetsförmåga och bli oberoende genom egen försörjning.
- Arbetet med att minska antalet hushåll som bor på hotell och vandrarhem kommer att fortskrida under planperioden och innefattar att lotsa barnfamiljer till stadigvarande bostadsformer samt att arbeta med kompensatoriska åtgärder för barnen.
- Arbetet med otillåten andrahandsuthyrning kommer att fortsätta utvecklas i samverkan med de kommunala bostadsbolagen.
- Digitalisering möjliggör effektivisering och förvaltningen kommer att fortsätta driva på en möjlig utveckling för att digitalisera delar av arbetet inom ekonomiskt bistånd och därigenom frigöra resurser till att stödja individerna till egen försörjning.

Personal- och kompetensförsörjning

Se under Individ- och familjeomsorg.

Jämställdhetsutmaningar

Fördelningen mellan antal kvinnor och män som uppstår ekonomiskt bistånd är relativt jämn. Hushållskonstellationen ensamstående kvinnor med hemmavarande barn som bor i oriktiga hyresförhållanden är överrepresenterade. Utifrån barnkonventionen och de nationella jämställdhetspolitiska delmålen kommer förvaltningen att erbjuda barnfamiljer i oriktiga hyresförhållanden stöd och vägledningen för att hitta en mer varaktig bostad.

Förvaltningens undersökning har visat att det finns betydande skillnader i hur kvinnor respektive män blir bemötta av handläggare inom ekonomiskt bistånd. För att få ökad förståelse av de bakomliggande orsakerna kommer förvaltningen att fortsätta arbeta med bemötandefrågor och systematiskt analysera skillnaderna i hur kvinnor respektive män blir bemötta.

Agenda 2030

Förvaltningen ser att verksamhetsområdet är av särskild betydelse för tre av de fem huvudsakliga hållbarhetsutmaningarna som prioriterats inom förvaltningens Agenda 2030-arbete, nämligen uppväxtvillkor och utbildning; försörjning; och bostäder, stadsutveckling och trygga offentliga miljöer.

2.8 Arbetsmarknadsåtgärder

Omvärldsfaktorer

Förändring i befolkningens sammansättning, behov och efterfrågan

Den primära målgruppen för arbetsmarknadsåtgärder inom stadsdelsnämndsområdet är personer som uppstår ekonomiskt bistånd. Dessa personer har oftast behov av flera samordnande insatser för att komma ut till den reguljära arbetsmarknaden vilket är den huvudsakliga orsaken till att förvaltningen under 2019 överförde de arbetstränande och vägledande insatserna till Samordningsförbundet (FINSAM). Arbetsförmedlingen har identifierat tre tydliga utmaningar som kommer att präglade de kommande åren. Dessa är: utrikesföddas inträde på arbetsmarknaden, effektiv matchning och långtidsarbetslöshet.

Förvaltningen har fortsatta svårigheter med att hitta arbetsplatser där ungdomar som tillhör

prioriterade grupper kan ha feriejobb och kommer under planperioden att arbeta aktivt med att hitta lämpliga platser.

Ny eller kommande lagstiftning samt aktuella beslut i nämnd

En särskild utredare ska analysera kommunernas framtida roll och medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken när Arbetsförmedlingen reformeras och fristående aktörer får i uppdrag att matcha och rusta arbetssökande för de lediga jobben. Ansvarsfördelningen mellan stat och kommun ska också tydliggöras. Resultat av utredningen ska redovisas i slutet av maj 2020 och kan komma att påverka förvaltningens framtida uppdrag och åtagande.

Ekonomisk utveckling

Arbetsmarknadsåtgärder bidrar till sysselsättning och BNP-tillväxt samt minskar arbetslöshet och bidragsberoende. Förändrad statlig arbetsmarknadspolitik kan innebära ett större kommunalt ansvar att ordna insatser för vissa arbetssökande och därmed påverka den ekonomiska utvecklingen.

Prioriteringar

- Erbjudna meningsfulla och utvecklande feriejobb, specifikt för de som tillhör prioriterade grupper.
- Utveckla samverkan intern och externt i syfte att påskynda nyanlända, unga vuxnas och kvinnors etablering på arbetsmarknaden.
- Erbjudna personer med funktionsnedsättningar olika arbetslivsinriktade insatser.
- Arbeta särskilt för att ensamstående kvinnor ska få Stockholmsjobb och extratjänster.

Personal- och kompetensförsörjning

Se under Individ- och familjeomsorg.

Jämställdhetsutmaningar

Andelen kvinnor inom stadsdelsnämndsområdet är i högre utsträckning än män öppet arbetslösa. Att fler kvinnor kommer ut i arbete bidrar till ett mer jämställt och jämlikt samhälle. Förvaltningen kommer därför att fortsätta prioritera ensamstående kvinnor till Stockholmsjobb och extratjänster för att möjliggöra för dem att närma sig arbetslivet och den egna försörjningen.

Stadsdelsmammorna kommer under planperioden att arbeta uppsökande mot kvinnor och män som är hemma med barn samt stötta dem att närma sig arbetslivet och den egna försörjningen.

Agenda 2030

Förvaltningen ser att verksamhetsområdet är av särskild betydelse för arbete inom ramen för försörjning som är en av de huvudsakliga hållbarhetsutmaningarna inom förvaltningens Agenda 2030-arbete.

2.9 Övrigt

Digitalisering

För att förvaltningen ska klara att tillhandahålla kärnverksamhet framöver, med bibehållen kvalitet, är bättre nyttjande av ny tekniks möjligheter samt förändrade arbetsätt en nödvändighet. Under kommande planperiod planerar förvaltningen att fortsätta arbetet med digitalisering och aktivt identifiera vilka processer som kan effektiviseras genom ny teknik. En viktig aspekt i förvaltningens digitaliseringsprocess är att den ska gynna

stadsdelsnämndsområdets invånare. Förvaltningen har därför påbörjat ett arbete med att se över möjligheterna att digitalisera medborgardialogen med syfte tillgängliggöra och förenkla processen. Arbetet kommer fortlöpa under planperioden.

Förvaltningen vill belysa vikten av att de stödsystem som används inom staden ger möjlighet att ta ut statistik för uppföljning av både verksamhet och ekonomi. Förvaltningen har exempelvis behov av att kunna följa utvecklingen av vissa typer av insatser över tid.

Det systematiska kvalitetsarbetet i verksamheterna ska också stödjas av digitala system. Detta ser förvaltningen som en prioriterad fråga. Stadens nuvarande system för integrerad ledning och styrning stödjer den politiska målstyrningen, men är inte ändamålsenligt för styrning och uppföljning av linjeverksamheten och är inte tillgängligt från mobila enheter. Detta bör beaktas i den upphandling av ett system för ledning och styrning som kommer att genomföras under planperioden.

Innovation och effektiva arbetssätt

För att möta framtidens utmaningar krävs det att förvaltningen hittar effektiva arbetssätt och ökar innovationsförmågan. Förvaltningen planerar därför att under planperioden starta en akademi för att fånga upp behov och omvärldsfaktorer och ge medarbetarna relevant kunskap för att möta dessa utmaningar. Som en del av arbetet har förvaltningen påbörjat testa en innovationsplattform där det finns möjligheter att utveckla och följa innovativa processer, samt strukturerat arbeta med omvärldsbevakning.

Förvaltningen har startat ett samarbete tillsammans med studenter på KTH med syfte att få andra infallsvinklar på hur man kan arbeta med lokal demokrati, med särskilt fokus på allmänhetens frågestund vid de månatliga nämndsammanträdena.

Stadens mätningar och undersökningar

Förvaltningen vill lyfta att det är svårt att dra alltför generella slutsatser utifrån utfallen för ett flertal av kommunfullmäktiges indikatorer. Förvaltningen vill även tillägga att beräkningen av utfallen för vissa av indikatorerna är så avancerade och kräver sådan data att de inte går att genomföra i förvaltningarna vilket försvårar ett kontinuerligt arbete mot ett förbättrat resultat. Förvaltningen har även noterat att svarsfrekvenserna för vissa undersökningar är relativt låga samtidigt som de genomförs för en relativt begränsad andel invånare inom stadsdelsnämndsområdet. Utöver denna problematik utförs flera mätningar och undersökningar endast vid ett tillfälle per år eller till och med vartannat år.

Ett annat exempel är utfallen för indikatorerna inom verksamhetsområde äldreomsorg och funktionsnedsättning som idag omfattar samtliga invånare med beslut om insats. Eftersom förvaltningarna saknar insyn i bakomliggande orsaker till resultaten hos de privata utförarna är det svårt att göra väl underbyggda analyser och vidta åtgärder utifrån utfallen.

Förvaltningen vill lyfta att motsvarande upplägg som för förskolans indikatorer, där utfallen för indikatorerna endast inkluderar svar från vårdnadshavarna i de kommunala förskolorna, vore önskvärt också för dessa verksamhetsområden.

Personal- och kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning handlar om att hitta rätt medarbetare, utveckla dem och behålla dem. Förvaltningen arbetar systematiskt med kompetensförsörjning i enlighet med kompetensförsörjningsplanen och stadens kompetensförsörjningsprocess. Att arbeta systematiskt med att såväl rekrytera, introducera, utveckla och behålla medarbetare ses

som en nyckelfaktor för att hantera förändringar i omvärlden som påverkar förvaltningens verksamheter. Förvaltningen har, precis som övriga stadsdelsförvaltningar och kommuner, en något skev åldersfördelning där den största åldersgruppen finns i åldersspannet 50-59 år vilket utgör nästan en fjärdedel av förvaltningens tillsvidareanställda. Ytterligare 13 % finns i åldersspannet 60-65 år. Förvaltningen behöver således redan nu förbereda för kommande pensionsavgångar. Förvaltningen ser även ett fortsatt stort rekryteringsbehov inom flera stora yrkesgrupper i synnerhet förskollärare men även socialsekreterare och biståndsbedömare, även om det blivit något lättare att rekrytera de nämnda yrkesgrupperna. Det råder stor konkurrens inom bristyrken då dels efterfrågan inte matchar utbudet och dels då rörligheten i dessa grupper är högre än genomsnittet. Utmaningen är därför att arbeta i flera led samtidigt genom att tillämpa en kompetensbaserad rekryteringsmodell där rätt kompetens hamnar på rätt plats med en effektiv introduktion och en individuell utvecklingsplan som säkerställer att alla medarbetare ges en hälsosam och trygg arbetsmiljö med goda utvecklingsmöjligheter.

Ledarskap

Förvaltningens ledarskap präglas av hög kompetens, stort engagemang och en relativt låg rörlighet. Den låga chefstätheten inom framförallt förskolan, hemtjänsten och äldreomsorgen är en utmaning och förvaltningen planerar att successivt öka chefstätheten under planperioden. Omvärldsbevakningen pekar på att den kommunala sektorn generellt har svårt att rekrytera chefer och i synnerhet chefer med erfarenhet av såväl ledarskap som erfarenhet av kommunal verksamhet. Förvaltningen har därför initierat ett "ledartraineeprogram" för nya chefer inom utförarverksamheten för personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg där kompetenskravet på chefserfarenhet har sänkts och istället förstärkts med utökat stöd genom mentorstöd och en ettårig individuell utvecklingsplan. Programmet har blivit mycket lyckosamt och uppmärksammas av stadsledningskontoret. Förvaltningen kommer under planperioden särskilt fokusera på att höja kompetensen i "Ledarskap i förändring" (Change Management). Generellt kommer omvärlden under 2021-2023 att präglas av en hög förändrings- och innovationstakt inom exempelvis demografi, teknik och värderingar. Förvaltningen behöver rusta chefer i att hantera förändringar då förändringsledning i stora delar är en ledningsfråga. Ett flertal kompetensutvecklingsinsatser sker genom samarbete med andra förvaltningar och externa leverantörer.

Hälsa

Förvaltningen har implementerat en treårig arbetsmiljö- och hälsostrategi som ett led i att arbeta systematiskt och långsiktigt med arbetsmiljö- och hälsofrågor. Målet är att förbättra arbetstrivseln och att minska sjukfrånvaron och särskilt då den arbetsrelaterade sjukfrånvaron. Särskilt fokus kommer att vara på psykisk ohälsa.

Behov av samverkan inom staden

Förvaltningen bedömer att det finns stora möjligheter till effektivisering och kostnadsbesparing genom att centralisera vissa funktioner inom staden.

Förvaltningen föreslår att en central hyresförhandlingsfunktion för stadsdelsförvaltningarna inrättas. En sådan funktion skulle ha som främsta uppdrag att stötta förvaltningarna i större hyresförhandlingsfrågor exempelvis gällande förvaltningskontor. Detta skulle innebära ett tillägg till serviceförvaltningens uppdrag att granska förvaltningarnas förslag till avtal efter genomförd förhandling. Förvaltningen bedömer att detta skulle leda till en mer effektiv hyresförhandlingsprocess och bättre hyresvillkor för staden. Större hyresförhandlingsfrågor ingår inte i stadsdelsförvaltningarnas kärnverksamhet och att kompetensen kring dessa är ofta

personberoende. Under 2019 har förvaltningen samverkat med Familjebostäder i hyresförhandlingsarbete gällande förvaltningskontoret vilket bedöms ha resulterat i ett fördelaktigt avtal.

Förvaltningen föreslår även en gemensam central funktion med uppdrag att förhandla kring vårdplatser inom ramen för socialtjänstens uppdrag. Förvaltningen noterar att det i större utsträckning lönar sig att omförhandla redan ingångna avtal med fokus på att minska priset per vårdplats. En central gemensam förhandlingsfunktion skulle kunna ha ett stadsövergripande perspektiv vid förhandling av vårdplatser redan vid ingången av avtalen. Förvaltningen ser en stor potential i att rusta personal som ansvarar för förhandling av pris gällande vårdplatser och därmed sänka kostnaderna utan att sänka kvaliteten för brukarna. Mot bakgrund av detta kommer utbildningsinsatser att genomföras.

Mot bokgrund av upphandlat IT-stöd i staden ser förvaltningen att det lokala personella stödet till verksamheterna vad gäller IT och telefonisamordning har reducerats kraftigt. Sårbarheten har ökat när IT-enheterna har reducerats personellt och upphandlad support inte kan ge stöd i olika frågor. Förvaltningen önskar att det går att se över möjligheterna till att organisera stödet centralt för samtliga stadsdelsförvaltningar. Förvaltningen bedömer att med en större personalgrupp med kunskap av IT samt telefoni samlat på en central förvaltning kan det ge mervärden av mindre sårbarhet vad gäller stöd till verksamheter liknade central avgiftshantering, ekonomi- och lönefunktion i serviceförvaltningens regi.

Digitaliseringen i staden ökar möjligheterna med modernare och mer effektiva digitala verktyg, exempelvis GSIT 2.0, skolplattformen och modernisering av sociala system. Förvaltningen ser att i takt med den positiva utvecklingen ökar komplexiteten vad gäller digital kunskap i verksamheterna. Parallellt tar kostnaden för digitaliseringen en allt större andel av tilldelad budget i anspråk för verksamheterna. Kostnadsutvecklingen riskerar att ställa satsning på digitalisering och utrymme för främst kärnverksamhet mot varandra om inte digitaliseringen genererar de effektiviseringar den avser. Därav finns incitament till att se över hur staden på så effektiva sätt som möjligt kan stödja den digitala utvecklingen även när det gäller det lokala stödet till verksamheterna i stadsdelsförvaltningarna.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

3.1 Drift

Ekonomisk prognos

Kommunstyrelsens snittram för den kommande flerårsperioden är 1 241,9 mnkr per år. Skärholmens befolkning beräknas öka med 4,5 % under perioden och under förutsättning av oförändrade socioekonomiska parametrar kan förvaltningens ekonomiska behov öka med 52 mnkr fram till 2022.

Förskola

Antalet barn i behov av särskilt stöd har ökat. Detta ställer framförallt krav på ökad pedagogisk kompetens hos personalen likväl som mindre barngrupper och fler vuxna.

Andelen förskollärare i personalgrupperna behöver öka. Bristen på denna personalkategori leder dock till konkurrens och lönekrav som många enheter får svårt att möta inom budgetram.

Verksamheten kommer även få ökade kostnader i samband med inhyrning av paviljonger under uppbyggnad av nya förskolor inom kommande planperiod, vilket även kommer innebära ökade kostnader för material och inventarier.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Andelen personer med omfattande omvårdnadsbehov som inte bedöms tillhöra personkretsen för LSS ökar, vilket innebär att förvaltningens kostnader för framförallt hemtjänst ökar. Finansieringen sker via resursfördelningens fasta anslag som är avsett att täcka alla insatser som beviljas enligt SoL. Förvaltningen bedömer att denna ökning kommer att fortsätta även kommande planperiod. Förvaltningen anser att de fördelningsnycklar som gäller det fasta anslaget skulle kunna utvecklas för att för att på ett bättre sätt fånga målgruppen och de förhållanden som råder.

Turbundna resor är fortsatt en stor kostnadspost var det fasta budgetanslaget inte ger tillräcklig kostnadskompensation.

En faktor som påverkar stadsdelsnämndens budget är de mätdatum för grupp- och servicebostäder som genererar intäkter. Personer som flyttar in efter 31 augusti ger inga intäkter innevarande år. Dagens teknik borde kunna stödja mätningar som omfattar hela året.

Äldreomsorg

Antalet yngre äldre (65-79 år) och äldre äldre (80+ år) prognostiseras att öka under planperioden. Framförallt gruppen yngre äldre förväntas öka i en snabbare takt än vad tidigare års prognoser visat. Utifrån denna utveckling bedömer förvaltningen att behovet av hemtjänstinsatser kommer att öka under perioden. Redan idag finns utmaningar för hemtjänstutförarna i egen regi i staden att få en budget balans. Förvaltningen bedömer att det fortsatt kommer innebära utmaningar för att få ihop ekonomin under planperioden. Bland prioriterade åtgärder arbetar förvaltningen bland annat med att effektivisera anpassningen av bemanningen.

Individ- och familjeomsorg

Förvaltningen bedömer att individ- och familjeomsorgen står inför flera stora ekonomiska utmaningar de närmaste åren med tyngdpunkt på kostnader för boenden. Gällande barn och unga kan förvaltningen se att den kraftiga ökning som tidigare funnits gällande placeringar på HVB-hem eller SiS enligt socialtjänstlagen (SoL) eller lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) har avmattats något. Det är dock svårt att prognostisera antalet placeringar då exempelvis särskilda händelser kan medföra en ökning i antal placeringar och därmed kostnader.

Inför uppstarten av fyra relationsvåldscentrum har en särskild tilldelning av medel skett genom socialförvaltningen. I och med att etableringen nu genomförts anser förvaltning att det vore bättre att ersättningen fanns inom ramen för stadens resursfördelningssystem.

Ekonomiskt bistånd

Antalet personer som är beroende av ekonomiskt bistånd beräknas öka under planperioden, bland annat beroende på befolkningsökningen. En grupp som förvaltningen kan se kommer att bli större under planperioden är de ensamkommande barn som under de närmaste åren blir myndiga. För förvaltningen är utmaningen att stötta dessa ungdomars etablering i samhället genom att erbjuda stöd till att hitta egen bostad samt komma ut i egen försörjning.

Sannolikheten för en försämrad konjunktur är hög vilket kommer belasta ekonomiskt bistånd

när personer som blir arbetslösa utan tillhörighet till arbetslöshetskassa söker bistånd.

3.2 Investeringar

Medel för klimatinvesteringar

Under kommande planperiod planerar förvaltningen framför allt att fokusera på att öka parkers och naturmarks tålighet för klimatrelaterade händelser såsom torka och ökade skyfall. Förvaltningen planerar också att stärka och påskynda arbetet med hållbar energianvändning genom byte till LED-belysning på samtliga elanläggningar i park och naturmark. Även åtgärder för minskning av växthusgasutsläpp planeras under planperioden.

En sammanställning av de planerade investeringarna för 2020 och det planerade behovet av klimatinvesteringsmedel för treårsperioden 2021-2023 presenteras i bilaga 3.

Investeringar i stadsmiljö

De planerade park- och reinvesteringarna för Skärholmens stadsdelsnämndsområde sammanfattas och beskrivs i bilaga 4, Plan för park- och reinvesteringar 2021-2023. Planen utgörs av de av trafikkontoret och stadsledningskontorets beslutade park- och reinvesteringarna för perioden 2021-2023.

Parkinvesteringar

Nämnden tilldelas för planperioden cirka 11,3 mnkr för större investeringar för färdigställande av SätRADalsparken i SätRA. Nämnden erhåller även budgetmedel för reinvesteringar i stadsmiljön som används för att bevara funktionen i den befintliga infrastrukturen samt att främja en långsiktigt hållbar parkmiljö och minska risken för kapitalförstöring. En kompletterande ansökan för klimatinvesteringsmedel planeras till T1. Nämnden sökte ombudgetering av 1,9 mnkr från medel för trygghetsskapande åtgärder för färdigställande av kvartersparken Vårgården. Förvaltningen sökte också budgetjustering för 1 mnkr medel för naturreservatet för 2019.

För åren 2020-2022 ansöks om 4 mnkr för Idleken samt 1,5 mnkr per år till reinvesteringar.

Inventarier och maskiner

Förvaltningen har driften och skötseln av parkmark i egen regi vilket innebär att förvaltningen själv ansvarar för inköp och underhåll av maskiner. Förvaltningen bedömer att det finns behov av att förnya maskinparken. Vid en närmare analys av investeringsbudgeten uppskattar förvaltningen behovet årligen till cirka 1,5 mnkr jämfört med nuvarande sakinvesteringsbudget för att byta ut delar av maskinparken.

Mnkr, netto	Prognos 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Parkinvesteringar	4,5	4,5	5,8	
Reinvesteringar	1,5	1,5	1,5	
Investeringar med nycklade medel	4,3	4,3	4,3	4,3
Klimatinvesteringar	4,9			
Trygghetsinvesteringar				
Inventarier och maskiner	5,0	1,4	1,4	1,4
Netto	20,2	11,7	13,0	5,7

3.3 Verksamhetsprojekt (Driftprojekt)

Förvaltningen har inte några betydande projekt som överstiger 50 mnkr.

4 Lokalförsörjningsplan

4.1 Inledning

Inom stadsutvecklingsprojektet Fokus Skärholmen planeras cirka 6 000 nya bostäder att byggas. Detta påverkar befolkningsutvecklingen i stadsdelsnämndsområdet och kommer ställa krav på ökad kommunal service och ett ökat lokalbehov företrädesvis inom förskola. En ökad lokalkapacitet inom förskolan kräver en kombination av åtgärder i form av ny- och ombyggnationer av befintliga förskolor, avvecklingar av slitna förskolor samt även eventuella införhyrningar i stadens befintliga lokalbestånd. Planeringen av ny- och ombyggnationen av förskolor präglas av många osäkerheter, bland annat osäkerheter i befolkningsprognosen och nybyggnationen av bostäder. Andra osäkerheter berör planeringen gällande evakuering för att möjliggöra kapacitetshöjande om- och byggnationer av förskolor i sämre skick.

Förvaltningen samarbetar med Sisab, stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret kring planeringen av nya förskolor och ombyggnation av befintliga förskolor. På grund av det ökade lokalbehovet inom förskolan med flera ny- och ombyggnationer räknar förvaltningen med att kostnaden för lokalhyror kommer att öka. Förvaltningen har tagit fram en indikator för att följa andelen av förvaltningens driftbudget som går till lokalhyror.

Förvaltningen arbetar med att effektivisera det övriga lokalbeståndet, företrädesvis administrativa lokaler. Ett arbete har påbörjats för att utreda hur det framtida arbetssättet på det centrala förvaltningskontoret ska se ut.

Under planeringsperioden så ser nämnden inget större lokalbehov inom övriga verksamheter.

4.2 Pedagogisk verksamhet

4.2.1 Nuläge 31 januari 2020

Förvaltningen har 23 förskolor med en kapacitet på cirka 82 avdelningar och cirka 1 300 platser. Ytterligare två förskolelokaler är tomställda och kommer avvecklas under 2020. Lokalerna används inte längre för förskoleverksamhet då de inte uppfyller kraven på ändamålsenliga lokaler. Totala ytan för samtliga lokaler uppgår till cirka 17 100 kvadratmeter och hyreskostnaden till cirka 23 mnkr. I januari var förvaltningens totala lokalkapacitet utnyttjad till fullo, det vill säga att de kommunala förskolorna var fullbelagda. Förskolorna på Odd Fellowvägen och Kråksätrabacken är båda i mycket dåligt skick och kommer rivas och ersättas av nya lokaler. En förskola på Bredängstorget ska genomgå fullständig renovering. Förvaltningen arbetar tillsammans med Sisab med att hitta plats för evakueringslokaler för att möjliggöra dessa om- och nybyggnationer.

Utöver de 23 förskolorna har förvaltningen även fem öppna förskolor.

4.2.2 Planering av lokaler för år 2021-2030 (första planeringsperioden)

Lokalbehovet under den första planeringsperioden

Enligt stadens befolkningsprognos ökar befolkningen i ålder 1-5 år med cirka 660 barn, till totalt cirka 3 040 barn 2028. Ökningen sker i nybyggnationsområden och den största ökningen sker i stadsdelen Vårberg följt av Bredäng, Sättra och sist Skärholmen.

Stadsdelsnämndsområdet har en total inskrivningsgrad i förskolan på 90 % varav cirka 30 % är inskrivna i enskilt drivna förskolor. För det långsiktiga lokalbehovet planerar förvaltningen för en total kapacitet på 90 % gentemot befolkningsprognosen. Förvaltningen gör också ett antagande om att andelen enskilt drivna utförare kommer att uppgå till en lika hög andel som i dagsläget. Det prognostiserade behovet av förskoleplatser till och med 2028 redovisas i diagrammet nedan. Planeringen präglas av flera osäkerheter, bland annat en osäkerhet i befolkningsprognosen, när detaljplaner antas samt när nybyggnationer av bostäder sker.

I redovisningen har förvaltningen tagit hänsyn till den kapacitetsökning som sker 2023 samt 2025 då förskolorna i de pågående inriktningsärenden antas vara klara för inflytt. I diagrammet tas även hänsyn till de två förskolor, Kråksätrabacken och Odd Fellowvägen, som kommer rivas och ersättas med nya. Det är i dagsläget oklart när de två förskolorna kan vara klara för inflytt, men förvaltningen räknar med den eventuella kapacitetshöjningen i planeringen från och med 2026. I diagrammet tas även hänsyn till planerade uppsägningar och den påverkan på kapaciteten som uppstår.

Enligt det prognostiserade behovet finns en risk att platsbrist uppstår. Detta är dock beroende på exakt hur befolkningsutvecklingen i nybyggnationsprognosen utvecklas och hur övrig planering av förskolelokaler fortlöper. Förvaltningen följer det pågående detaljplanarbetet samt nybyggnationen av bostäder noga.

Planerade lokalförändringar under den första planeringsperioden

För att möta det prognostiserade platsbehovet har förvaltningen flera pågående projekt som befinner sig i olika planeringsfaser. Ett genomförandeärende gällande förskolan på Ekholmsvägen 133 planeras under våren 2020. Förskolan med 64 platser brann ner sommaren 2017 och en återuppbyggnad beräknas ske under 2022 och med preliminär inflyttning i januari 2023. Förskolan planeras att ha 144 platser.

Förvaltningen har ytterligare tre av stadsdelsnämnden antagna inriktningsärenden gällande nya förskolor vilka enligt Sisabs underlag eventuellt kan stå klara 2025 men är beroende av när detaljplanerna antas för de områdena i vilka förskolorna ingår. De planerade förskolorna kommer ligga vid Vårbergsvägen 64, Torpgläntan 8 och Ekholmsvägen 333. Förskolorna byggs på platser där det i dagsläget finns förskolor vilket medför att evakuering krävs i samtliga fall. Samtliga förskolor planeras att få ökad kapacitet på 144 platser per förskola för att möta det prognostiserade lokalbehovet.

Flera förskolor är i dåligt skick och uppfyller inte de krav som krävs på ändamålsenliga och effektiva lokaler. De förskolor på Odd Fellowvägen och Kråksätrabacken som rivs samt Bredängstorget som ska renoveras kräver evakuering av samtliga barn. Förvaltningens förskolor bedöms ha ett högt kapacitetsutnyttjande och de evakueringar som krävs kan inte göras till andra förskolor. Därför krävs paviljonginförhyrning för att klara evakueringen. Flera platser för paviljonger har undersökts och en möjlig paviljongetablering i Bredäng är under utredning. De planerade paviljongerna ska kunna ta mot barn från de tre förskolorna samt

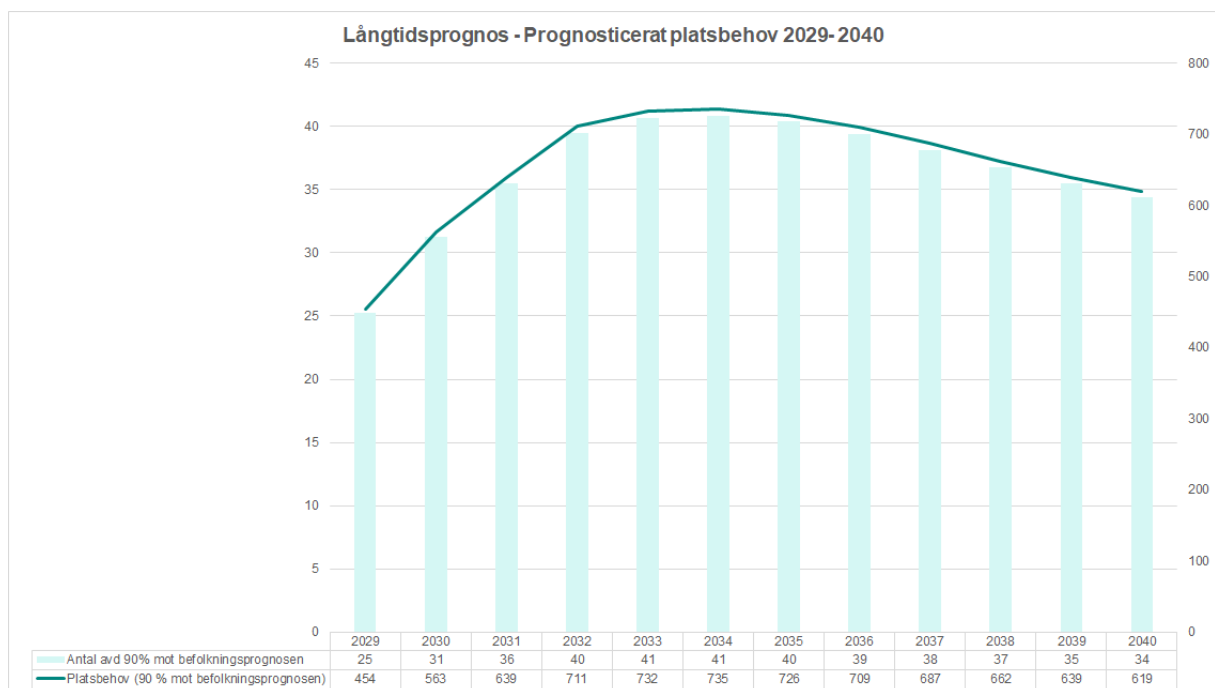
eventuellt även en fjärde förskola som är under utredning. Antalet avdelningar avseende paviljonger och när paviljongbehovet uppstår avgörs av när de olika projekten ska genomföras. Förvaltningen prognostiserar för att förskolorna ska vara klara 2026.

En förskolelokal med två avdelningar på Duvholmsgränd 16 avvecklas och hyresavtalet upphör vid årsskiftet 2020/2021. Även en paviljong för förskolan Clavis har sagts upp och hyresavtalet upphör i april 2020. Verksamheterna har flyttat till andra förskolelokaler.

4.2.3 Långsiktig planering av behovet av lokaler mellan år 2031-2040 (andra planeringsperioden)

Lokalbehov under den andra planeringsperioden

Enligt det prognostiserade platsbehovet så ökar lokalbehovet för förskolan efter 2028. Mellan åren 2029-2034 behövs ytterligare cirka 40 avdelningar motsvarande cirka 720 platser. Detta motsvarar cirka fem förskolor med 8 avdelningar vardera. Efter 2035 så visar det prognostiserade platsbehovet på en mindre minskning i antalet platser.

Hur fördelningen mellan kommunalt och enskilt driven verksamhet kommer att se ut under den andra planeringsperioden är oklart. I förhållande till befolkningsprognosens utveckling så planerar förvaltningen för en ökad andel kommunalt driven verksamhet.

Planerade lokalförändringar under den andra planeringsperioden

I det pågående arbetet med Fokus Skärholmen så har förvaltningen tillsammans med Sisab kartlagt möjliga förslag till ny- och ombyggnationer av förskolor för att möta behovet. Dessa förslag till om- och nybyggnationer är i mycket tidigt skede varför några planerade lokalförändringar under den andra perioden inte kan redovisas. Förvaltningen har också en kontinuerlig dialog med stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret om lämpliga

platser för eventuell nybyggnation.

4.2.4 Enskilt driven förskola eller fristående skola

Nuläge 31 januari 2020

I stadsdelsnämndsområdet finns 18 enskilt drivna förskolor med platstillgång för cirka 720 barn. I januari var 680 barn inskrivna vilket ger en beläggning på cirka 94 % av den totala kapaciteten i enskilt drivna förskolor. Andelen barn i stadsdelsnämndsområdet som går i enskilt drivna förskolor uppgår till cirka 34 %. I Vårberg som har den största andelen barn i förskoleålder, finns sex enskilt drivna förskolor med cirka 270 barn, i Skärholmen finns fyra förskolor med cirka 110 barn. Bredäng har fem förskolor med 160 barn och Sättra har tre förskolor med cirka 140 barn.

Lokalförändringar enskilt driven förskola eller fristående skola

Förvaltningen har inte någon kännedom om några lokalförändringar gällande enskilt driven förskola.

4.3 Annan kommunal verksamhet

4.3.1 Nuläge 31 januari 2020

Administrativa lokaler

Förvaltningens administrativa lokaler utgörs främst av förvaltningskontoret i Skärholmen vilka omfattar cirka 5 500 kvadratmeter. Förvaltningen har även administrativa lokaler i Bredäng vilka omfattar cirka 730 kvadratmeter.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Under våren så lämnar förvaltningen lokaler på Ekholmsvägen i vilka det bedrivs daglig verksamhet och flyttar in i nya lokaler i Vårberg. De gamla lokalerna lever inte upp till de krav som kan ställas för att vara ändamålsenliga för daglig verksamhet.

Förvaltningen utökar också verksamheten för daglig verksamhet och socialpsykiatri på Odd Fellowvägen. Fastighetskontoret som är fastighetsägare renoverar lokalerna på förvaltningens uppdrag. Inflytt sker under våren 2020. I samband med denna flytt så avyttrar förvaltningen lokaler på Vårholmsbackarna.

Övriga lokaler

I övrigt så har förvaltningen inget lokalbehov inom övriga verksamhetsområden.

4.3.2 Lokalbehov för annan kommunal verksamhet

Förvaltningen bedömer att det i dagsläget inte finns något utökat lokalbehov för annan kommunal verksamhet.

Planerade lokalförändringar för år 2021-2030 (första planeringsperioden)

Förvaltningen kommer i samarbete med fastighetskontoret att från och med 2022 hyra in lokaler vid Vårbergs IP. I lokalerna kommer det bedrivas fritidsverksamhet för barn och unga

i åldrarna 12-19 år.

Gällande det centrala förvaltningskontoret utreds det för närvarande hur förvaltningens arbetssätt ska se ut i framtiden. I samband med detta kommer samtliga administrativa lokaler att ses över.

I övrigt planeras inte några lokalförändringar.

Planerade lokalförändringar för åren 2031-2040 (andra planeringsperioden)

Förvaltningen har inte några planerade lokalförändringar gällande den andra planeringsperioden.

4.4 Övrigt

4.4.1 Bedömd hyreskostnadsutveckling

Förvaltningen ser en ökad hyreskostnadsutveckling till och med 2028. Ökningen beror främst beror på det ökade kapacitetsbehovet inom förskolan och de ny- och ombyggnationer som planeras i samarbete med Sisab. I hyreskostnadsutvecklingen så antas att en paviljonginförhyring sker 2021 och att de tre tidigare nämnda förskolorna har evakuerats i samband med ny- och ombyggnation. Därmed antas att ingen hyra betalas för dessa tre förskolor. En planerad ny förskola 2023 ökar hyreskostnaden med cirka 3 mnkr och ytterligare tre nybyggnationer förväntas att öka hyran med cirka 9 mnkr från och med 2025. Förvaltningen antar att förskolorna på Odd Fellowvägen och Kråksätrabacken är klara 2026 vilket medför en prognostiserad ökning av hyreskostnader på cirka 6 mnkr. I den bedömda hyreskostnadsutvecklingen så tar förvaltningen även hänsyn till eventuella avvecklingar av lokaler.

Ny- och ombyggnationer är kostsamma och påverkar hyreskostnaderna. Den ökade hyreskostnaden förväntas finansieras främst genom det förväntade ökade antalet barn inom förskolan. Förvaltningen beräknat dock att barnschablonen inte enskilt kommer täcka den ökade hyreskostnaden. En del av hyran kan komma att finansieras med centrala medel.

4.4.2 Samverkan

Det prognostiserade behovet av förskoleplatser till och med 2029 är inte tillgodosett. Förvaltningen samverkar med Sisab och utbildningsförvaltningen genom regelbundna möten för att utreda eventuella framtida samarbeten gällande lokaler inom stadens bestånd. Inom ramen för Fokus Skärholmen samverkar förvaltningen även med stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret.

Förvaltningen hyr lokaler för fritidsverksamhet av utbildningsnämnden i två grundskolor, Bredängsskolan och Sätterskolan.

4.4.3 Lokaler vars hyresavtal är uppsägningsbara inom tre år

En sammanställning över uppsägningsbara lokaler inom tre år redovisas kontinuerligt för berörda verksamheter. Utifrån parametrar som behov, nyttjandegrad, hyreskostnad, byggnadens status och effektiviseringsmöjligheter görs en bedömning för varje enskild lokal

om hyresavtalet ska sägas upp.

5 Övriga redovisningar

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patrik Åhnberg, Stadsdelsdirektör	2020-03-30
Stefano Prestinoni, Avdelningschef	2020-03-30